

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Novo ogersko ministerstvo.

Iz Budim-Pešte 25. marca. [Izv. dop.]

Vsi naši časopisi brez razločka stranke, so novo naše ministerstvo simpatično pozdravili. To je znamenje, da so vse naše stranke vesele in zadovoljne, da se je z ustvarjenjem nove vlade vsaj za sedanjí čas konec naredil položaju, kateri je uže res neprenesljiv bil. Z ustvarjenjem nove vlade odvalil se je težak kamen s prs našega državnega telesa, ki je vse naše stranke na isti način težil in dušil, in pretil, da nastane popolna anarhija v politiki. Naše novo ministerstvo nij se ustvarilo naravnim in normalnim pôtém. Njegova stvaritev je delo Njegovega veličanstva kralja, in zaradi tega se tudi njemu po vseh naših časopisih himne pojó. Novo ministerstvo se je ustvarilo, ker se je ustvariti moralo, ker dežela brez vlade ostati mogla nij.

Ogledajmo si pa pobližje to novo ogersko ministerstvo. Glavne osebe v njem so Bittó, Ghyczy in Bartal, ostali so „minorum gentium.“ Bitto dosedanji predsednik našega državnega zbora, je mož, ki se rad vsakemu klanja, ki je proti vsakemu postrežen, ki se neče nobemu zameriti. To so same lepe lastnosti, s katerimi samimi pa nobeden minister-predsednik izhajati ne more. Za stvarjajočega državnika, za velikega in ženijskega upravnika in politika ga pri nas nobeden ne ima. On je talent stoprv druge vrste. Polje, na katero ga je kralj poklical, mu je več ali manje nepoznano. Sicer bode pa vseh novoga vladanja o njegovih sposobnostih sodil. Drugi mož našega novega

ministerstva je Ghyczy. On spada med zvezde prve veličine na obnebi naših državnikov. Njegovo ime ima dober glas v celej deželi. On je bil uže pred letom 1848 na političnem polju delajoč. Patrijot je skozi in skoz, a vendar ne prehud magjarski šovinst. Sedaj je 66 let star. On je prevzel težko breme finančne listnice. Financier pa nij, in če si je prisvojil kakšnega finančnega strokovnjaka znanja, prisvojil si ga je tako rekoč mimogrede, in samo toliko, kolikor mu ga je ravno treba bila. S svojim finančnim diletantizmom bo težko naše vele državne finance v klasje pognal. V državopravnem pogledu je on proti nagodbi z Avstrijo leta 1867. Proti Deakovej ali nagodbenej stranki je stal v opoziciji. Uvidevši pa, da enostalna negacija nagodbe ne vodi do nobenega uspeha, zapustil je opozicijo pod vodstvom Tisze, ter ustvaril na svojo roko neko srednjo stranko, ki pa do sedaj ni mogla do prave jakosti in važnosti priti. Ghyczy je baje v novo ministerstvo na naročito prošnjo kraljevo stopil. S svojim vstopom se je žrtvoval. Brez njega bi bilo naše novo ministerstvo mrtvo rojeno dete. On je, ki ga oživljuje. — Tretji mož novega ministerstva je Bartal. Tudi njegovo politično delovanje datira se uže iz pred leta 1848. Bartal je silni govornik Košutove šole.

Po tem soditi, kako se je naše novo ministerstvo ustvarilo, mora se reči, da nij parlamentarno. Prvo glasovanje v saboru o kakšnem načelnem vprašanji bo pokazalo, koliko ima pristašev med narodnimi zastopniki. Deak je sicer svojo zadovoljnost z novimi ministri izjavil, a ta izjava se ima vzeti

bolje kot njegova osobna izjava, ne pak kot izjava njegove stranke, katera uže dolgo več ne stoji pod njegovo absolutno komando. V najnovejši čas je deset saksonskih zastopnikov iz njegovega kluba izstopilo.

O vtisu, ki ga je stvaritev novega ministerstva v ostalej deželi naredila, prihajajo zdaj povoljnije zdaj nepovoljnije vesti. Zagrebški „Obzor“ o njem tako-le: „Novo ministerstvo ne bode alteriralo razmere med hrvatsko in ogersko kraljevino. Ghyczy, naj važnejši mož v njem, ne bode motil svobodnega razvoja v mejah mednarodne pogodbe, Bitto bi pa mogel samo v toliko nepovoljniji biti nego je bil Szlavy, ker morebiti ne bode znal odločno hrvatske koristi med svojimi soministri zagovarjati.“ Sibi in Rumuni z novim ministerstvom nijso ničesa izgubili, a tudi ničesa pridobili.

Dolgega obstanka naše novo ministerstvo previdno ne bode imelo. Če poprej palo ne bode, ga gotovo prvo državno posojilo podere, in novo posojilo se bode uže v jeseni negocijirati moralo. Če bode dobra letina, ali kakor se pravi, če bo „repica“ obrodila, je mogoče, da se bode denar ceno na posodo dobiti mogel, če pa repica obrodila ne bode, bode pa zopet pretegló grbava za posojilo in za ministerstvo.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 27. marca.

V **državnem zboru** je bilo 26. t. m. zopet jako živahno. Fanderlik je nasvetoval slovanske paralelke na brnski tehniki, Beer in Sturm sta proti njemu govorila. Mi-

Listek.

Slovanska čitalnica v Trstu.

„Veseli obrazi krog in krog!

Po njih pa se ti oziraš vesela;

Nij videti tu težav in nadlog;

Tu srečen je vsak, kdor nij, pa se dela.“

Boljšje ko so žene, tem menje se o njih govori, pravi stara prislovica. Slovanska čitalnica v Trstu se po listih tako malokrat imenuje, kakor bi je ne bilo. Mnogokateri bode mislil, da je zadremala in da še sedaj dremlje, a temu nij tako. Napreduje, krepko napreduje na notranjo in vnanjo stran, le da jej nij dano vsakega dogodljaja, ki se v njenih prostorih godi, po novinah raztrobiti širokemu slovenskemu svetu.

Precej tu naj poudarim, da se ona v novih svojih prostorih, prekrasno opravljenih in ozaljšanih, trudi članovom svojim ponuditi toliko, kolikor jej je v sedanjih razmerah le ponuditi mogoče. Predpostavim imela je lepe plese in igre, ki so vsem zelo uga-

jali; očitna priča temu je to, da se je število družnikov v malo tednih precej pomnožilo. Sedaj v postu pa vabi z mičnimi govori tržaške Slované, članove in nečlanove — v svoje prostore. Preobilna množica poslušalcev, ki se vsakrat zberó, pričá, da tudi s tem hvalevredno izvršuje svoj namen. Če bode sedanjí odbor tudi naprej vodil jo tako vestno, tako skrbljivo, ter gledal še na vpejljavo gledališnih iger, postala bode čitalnica res pravo ognjišče, pravo središče tnkajšnjim Slovanom.

Med vsemi veselici, ki jih je pa čitalnica napravila v sedanjih prostorih, odlikovala se je najbolje sinočna veselica s petjem in godbo.

Program tej veselici bil je mnogovrsten in izpeljava točna, in izvrstna uravnava tega programa pokazala je očitno, kako veliko moči za petje in godbo ima čitalnica tržaška. Začela se je veselica s srbsko pesnijo „Na moru“, katero je naš Davorin Jenko za časa svojega bivanja med srbskimi bratji v Pančevu in Belemgradu zložil za možki zbor.

Šestnajsterica naših pevcev pela je mile njene glasove brez najmanjše napake. Pa kako bi je ne bili dobro izvršili, ker zbor naš ima pevovodja, ki je petju udan z dušo in telesom.

Za rečeno pesnijo sledila je igra na glasovir. Mlada gospa čast. g. dohtarja M., ki je uže prejšnja leta kot gospica večkrat čitalničarje razveseljevala s svojo umetnostjo in ročnostjo, svirala je na glasoviru Livačičevo kompozicijo „Plač za dragom“. Naše srce je mehko, upogibljivo kakor vosek. Vnanji svet pa tudi najkrotkejšje misli imajo premnogo vpliva nanje. Ker je tako občutljivo, vzbuja mu tudi godba zdaj velečastne, zdaj otožne, mile občutke, ki pa so vse posredovani po našej duši. Denašnja veselica nam je spričala dejansko resnico onih besedij, s katerimi je zadnjo soboto v čitalnici slovenski govornik poudarjal občudovano silo, ono čarovno moč godbe in petja, melodičnih zvokov in ubranih glasov. Pri zvončenji in sviranji godbinskega orodja, rekel je govornik, prehajajo lastnosti teh teles, nji-

nisterski načelnik Auersperg si upa trditi „odločno“, da zdanja vlada nij pristranska za Slovane! Pri naslovu „srednje šole“ govoré Vurm, Vitezič in Mezničnik, dokazovaje, kako vlada Slovane v šolah povsod zanemarija. **Dežman** vstane in nekaj pripoveduje, da njegovi slovenski volilci hočejo, da se njih otroci v nemškem jeziku uče.

S **cesarskim** pismom na Andrasija, Auersperga in Bitó-a objavljenem v zadnji „Wiener-Ztg.“ — sklicujejo se delegacije na 20. aprila v Pešto.

Zopet se mnogo o tem piše, kako se je Avstrija postavila navzoči **vzhodnjemu** vprašanju. Večina novin je tega mnenja, da se je pri zadnjem obiskani avstrijskega cesarja na ruskem dvoru stvar na dobro obrnila, namreč tako, da sti Rusija in Avstrija sklenili Turčijo pri miru pustiti, da se sama razdrobi, ako nema životne moči. Neki sicer ugibljejo, da se je govorilo tudi o tem, kdo in kako bode dedoval, ako Turčija razpade; vendar se oglašajo veljavni glasovi z resničnim opominom, da Turčija ima uže dediča, in to so Srbi, Bolgari itd. ki bodo na razvalinah Turčije svoje države naredili. In baš Avstriji je najmenje treba protiviti se tej edino mogoči in edino pravični prihodnosti.

Vnanje države.

Francoska zbornica je sklenila, da zasedanje do 12. maja odloži. Pri debati o podaljšani oblasti municipalnih svetov se pričakuje velike živahnosti.

Tedni so začeli **Karlisti** republikansko špansko mesto Bilbao z gorečimi krogli nastreljavati. Cele ulice so gorele. V eno predmestje, Albia, so se Karlisti uže vseli.

Moč republikanske armade v Biskaji je zračunjena na 32.000 mož in 65 topov. Pred nekaterimi dnevi je bila številka za nekaj tisoč večja; a zdaj se bržkone nij zraven računal oddelek generala Lome, ki iz Mirande operira. Serranova armada je v dva korpusa razdeljena; prvemu zapoveduje generalletnant Letona, drugemu general Primo de Rivera. Chef generalnega štaba je general Lopez Dominguez, oni, ki je Kartageno premagal. Letona in Loma Karliste s strani napadeta, katerih je med Valmasedo in Somorrostrom 45 bataljonov nastavljenih. Blizu Bilbae so Karlisti dobili malo trdnjavo las Delinas in 40 karabinarjev. Da se ima kmalu hud boj vneti, se od vseh strani zagotavlja; pa se tudi govori, da je Serrano zbolel.

V **nemškem** zboru se je nadaljevala debata o tiskovni postavi. Pri zadnjem (35) paragrafu se je vnela huda diskusija. Ta paragraf se glasi: „Ta postava dobi moč 1. julija 1874. V Alzaciji-Loreni se upelje s posebno postavo.“ Alzacijski poslanec Guerber

je predlagal, naj se ta odločba prečrta, po kateri bi državna dežela ne bila deležna tiskovne postave. Govornik je hudo polemiziral proti državni vladi. Hoverbeck je toisto predlagal. Miguel je potlej surovo govoril proti alzacijsko-lorenskim poslancem. O Teutschu je rekel, da je bil toliko „nor“ (!) da je Nemško zval necivilizirano državo. Pri besedi „nor“ se po vsi zbornici hud šum začne. Knez Hohenlohe je ta izraz imenoval nedostojen, ravno tako je Windthorst Miguela hudo rezal v živo, in tudi Lasker ga je grajal, pa zraven proti Guerberju govoril. Guerberjev predlog je potem z 174 glasovi proti 129 padel.

Novi **angleški** Disraelijev kabinet je začel svojo uradno delavnost z dejanjem milosti, kajti sklenil je, Fenije, ki so še v zaporu, pomilostiti.

Dopisi.

Z Dunaja 25. marca. [Izv. dopis.] Take zmešnjave menda še nij lahko bilo v državni poslanski zbornici, kakor večeraj pri glasovanju zaradi teologične fakultete v Inspruku. Pokazalo se je zopet očitno, da med tako zvano „ustavoverno“ stranko je baš toliko ali še več strankarstva, kakor med opozicijo; in če je Herbst pri adresni debati se hvalil in širokoustil, da so ustavoverci popolnem edini, opoziciji pa oponašal da je raztrgana in needina, lahko bi se mu to večeraj bilo povrnilo. Razpor med ministertvom in Herbstom je očitno in nezaceeljiv; moralična izguba pa je na strani Herbstovej. Mož se je imel za vsegamogočnega, ministri bi morali biti njegove marijone; mislil je in zanašal se, da oni poslanci staronemške stranke, kateri imajo njegovemu uplivu zahvaliti se, da so izvoljeni proti mladonemcem, da bodo vsi, kakor zid stali za svojim tačasnim protektorjem Herbstom, — a stvar se je vse drugače zasukala. S tem, da je Herbst povsod izpodbijal mlade, in prejšnje vladne mameluke naprej silil, prišlo je v državni zbor mnogo onih mož, katerim neodvisno mišljenje tam neha, kjer imajo ministri svoje želje. Večina Herbstove garde je pobegnila v ministerijelni tabor in mož zdaj stoji osamljen, je še zmirom vodja, a brez vojakov. Na splošno politično situvacijo pa bode ta začasni razpor brez posebnega upliva in moti se, kdor bi na to

zidal kakšne politične kombinacije o prevratu politične sisteme.

Te dni je minister Lasser na izrečeno željo povabil štajerske državne poslance, da so v pričo ministrov Banhansa in Depretisa izrekli svoje želje zaradi železnice Dunaj-Novi. Ministerstvo namerava državnemu zboru predložiti postavo, po kateri bi država pri zidani te železnice pripomagal, pa samo za eden del, ali od Dunaja do Feringa, ali od Radgone do Feringa. Poslanci so vsi zahtevali, naj se začne zidanje od Dunaja do Feringa. Pri tej priložnosti sta poslance dr. Vošnjak in dr. Foregger povdarjala važnost železnice skozi skalsko in savinsko dolino od Knittelfelda do Celja ali še naprej do Zaporešiča. Minister Banhans je obljubil, da hoče še to leto po vladnih inženjerjih dati preiskati dotične železniške črte, ter da bode v prihodnji sesiji državnemu zboru načrt te železnice predložil.

Domače stvari.

— (Ljubljanska realka.) S prvim oktobrom t. l. se realka preseli v novo veliko branilnično poslopje, katero je ljubljanskemu mestu odstopila kranjska branilnica za pet let brez najemščine. Prostori v Marovi hiši, kjer je realka dozdej umeščena bila, bodo se prezidali in porabili potem za dekliško šolo-vadnico.

— (Iz Gradca) se „Pressi“ piše, da nekateri pravnarji, na čelu jim Herman, nameravajo za slovenske univerzne študente nekaj „seminar“ osnovati, kjer bi se liberaluškega duha varovali. — Ha, ha. Zidajte kitajske zidove, če hočete, napredku struge ne zajézite.

— (Z naših srednjih šol.) Posebno zadnja tri leta nekateri nemški učitelji animirajo učence na naročevanje nekih pruskih dijaških časopisov, ki so za Avstrijo nepatrijični in celo lascivno pisani. Tudi na ljubljanski in baje na mariborski gimnaziji se je skušalo take liste širiti, posebno lani in letos neko „Walhallo“. Naučni minister Stremayer je zdaj ostro ukazal direktorjem naših gimnazij in realk, da vse te nemške časopise iztrebijo. In prav je storil, da bi

hovo mehkost in trdost, njihova raztegljivost in napetost v našo dušo, ter po njej rodijo v srci poslušalca enake lastnosti, vzbujajo mu popolnem primerne srčne čuti. Izvrstno sviranje čestite gospe pokazalo nam je izurjeno umetelnico, ki je z izbujenimi zvoki izbujala v nas mile čuti tožbe za izgubljenim ter nas nadajala s popolno udanostjo v nemilo osodo.

Za igro na glasoviru vrstile ste se dve pesni. Prvo — „Rožico“ — pela je izurjena četvorica naših pevcev. Ne vem ali se pisatelj teh vrstic moti ali ka-li, ker se mu zdi, da se je pri tem četverospěvu časi kaki glas nekoliko tresel. Morebiti bil je le oder temu kriv.

Prekrasna pa je bila pesen „Na straži“, katero je za četverospěvom pel celi zbor. Tu moram očitno čestitati njenemu pisatelju pesniku Cegnarju. Tica v gaji poje rano in pozno, naj jo kedo posluša ali ne: tica veseli se lastnega petja, topi se v lastnih občutkih, kajti neka notranja sila sili jo k petju.

Gotovo bilo je navzočnemu pesniku obilo plačilo, ko je slišal od močnega zbora svojo pesen tako navdušeno peti. Mili glasovi pevski morali so se uže v njegovem srci odmevati, ko je skladal pesni lepe besede. A lepoto pesni delajo zvokovi, prijetni, lepo ubrani človeški glasovi. Besede same na sebi, rekel je zadnjič slovenski govornik v čitalnici so večkrat gladke in puhle in pamet jih more notranjemu čutu, notranjim mislim popolnem potujčiti: ton, glas človeški pa je človeku bistven, glas je človeka prava lastnina, glas je rojenec, glas je ljubljeneč njegovega srca. — In ti mojsterski pevci! Vestnega poročnika dolžnost bila bi naštetih vaših imena od prvega do zadnjega ter vas vrstoma hvaliti, tako dobro ste se ponesli z rečeno pesnijo. Pa ne zamerite mi, če tega ne storim, uže za to ne, ker tega ne dopušča prostor! Tudi veste, da se slavni vojvodi v vojskah poslavljajo, če lastnimi rokami prav nijso prelili le kapljice krvi. Kakor se srčni vojaki veselé zmage, slave in časti ljubljenečega svojega vojskovodje, naj

se bi tudi vi veselili slave in hvale, vašemu pevovodju očitno tu izrečene. A vaš voditelj takrat nij bil kakor kak vojskovodja, ki na vzvišenem prostoru le opazuje in vodi krvavi boj, vaš vodja bil je takrat, kakor vselej tudi mojsterski pevec, ki je sam izvrševal najtežjo nalogo pete pesni. Iz kamena moralo biti bi srce, katerega bi skozi in skozi ne prešinili, ne omečili bili premili glasovi njegovih samospěvov. In ubrani glasovi skupnega zbora so pomnoževali utis glasa pevovodjevega. Gromeče ploskanje, živahni slavo-klici kazali so občno zadovoljnost. Tega mi še pristaviti nij treba, da so morali pesen ponoviti.

Tej pesni je sledila igra na citre. Primerno visoko rasena devotka stopi na oder in živahno ploskanje jo pozdravi. Bila je krasna gospica M., ki je uže lansko leto bila čitalnici s svojo igro na citre napravila veliko veselje. Pri tej priliki so odborniki morali pač živo čutiti ali vsaj očitno videti, da prizorišče nij bilo popolnem primerno napravljeno denašnje veselici. Odveč namreč

le povsod tako! Pri tej priložnosti pa tudi Stremayr ukazuje, da naj direktorji strogo pazijo, da ne bo nobeden dijak ud kacega javnega društva.

— (Umrli) je predvčeranjem na kozah Notranjem znani bivši graščinski oskrbnik Likar, zadnja leta ujetnik na ljubljanskem gradu.

— (Iz Gorice) se nam piše: Po slovenskem dobro znani ruski profesor J. Baudouin de Courtenay, spisatelj knjižice „Nekatere opazke ruskega profesorja“, ki se dobivajo v Gorici in Ljubljani pri raznih knjigotržcih po 30 kr., je dobil povabilo v Krakovsko univerzo za mesto rednega profesorja primerjajoč gramatike slovanskih jezikov.

— (Iz Kostanjevice) na Dolenjskem se nam piše: Naj mi bo dovoljeno na dopis z Rake od 8. marca t. m. nekoliko opomniti in reč bolj natančno razjasniti. Resnično je, da je v graščinskem oddelku v Krakovem gorelo, in da je neki neznan hudodelni človek začel požigati in da bi se bil tudi resnično požar razširjal in veliko dreves uničil, ker je bilo ravno na ta dan pri nas precej viharno, ko bi ne bilo v pravem času potrebne moči, a tukaj naj mi bo dovoljeno dostaviti, da nij samo vse česti vredni župan z Rake vse pripomogel, da se nij požar razširjal, ampak tudi gozdarje Kostanjevske se more očitno pohvaliti, da so kakor hitro je bilo naznanjeno, da v Krakovem gori, precej prihiteli in so res po vsi moči si prizadevali, da so nesrečni ogenj vgasili. — Posebno Janez Novak, Jože Emmerling, Alfred Buda, Jože Pavlin in pa Kostanjevska žandarma gospod Nande Jaut in žandarm Anton Stubica so veliko storili. Sicer se je pri ogledovanju pogorelega oddelka pokazalo, da nij ogenj tako strašno veliko škodo napravil, in nij pogorelo 30 oralov, temuč samo 18 oralov in da je škoda samo 40 gl. cenjena, ker je večidel le trnje, listje, trava in loček gorel.

Izpred porotnega sodišča.

(Tretje porotno obravnavanje. — Hudodelstvo požiganja.)

Sodišče je sestavljeno tako: Deželne nadsodnije svetovalec g. Kaprec prvosed-

nik; deželne sodnije svetovalec gg. Perko in pl. Čuber kot votanta. Zapisnikar je avskultant g. Škrlj. — Državno pravdnštvo zastopa, državnega pravdnika namestnik g. Grdešič, zagovornik je dr. Rudolf. — Porotniki so bili sledeči gospodje: Zihertl Janez iz Čevce, Krajner Janez iz Postojne, J. A. Hartman, Leopold Pirker, Avgust Bezljaj, Anton Avbelj vsi iz Ljubljane, Leopold Jugovic iz Kranja, Janez Guzelj iz Loke, France Golob z Vrhnike, Kržišnik iz Žerovnice, France Hodnik iz Bistrice, Janez Miljavec iz Cirknice in kot namestni porotnik Alojz Pavšin iz Ljubljane.

Predsednik Kaprec prebere denes porotnikom prisego samo v nemškem jeziku, vendar jih sedem priseže v slovenskem jeziku. To postopanje prvosednikovo moramo ostro grajati, tem več, ker nij le nenaravno, ampak naravnost postavi nasproti. Zapisnikar g. Škrlj prebere zadolžno pismo v nemškem in slovenskem jeziku. Iz njega posnemljemo:

11. oktobra lanskega leta zvečer je nastal v kajži Jarneja Šimenca v Rodici h. št. 5 ogenj, kateri se je jako hitro razširil ter v kratkem času kajžo in zraven pod taisto streho stoječi živinski hlev z vsem premakljivim blagom vred vpepelil. — Iz sodnijskega oglada v tej zadevi je razvidno, da leži proti severu od pogorele kajže 30 korakov oddaljena s škrli krita ter pred ognjem varna hiša in malin Franceta Šimona, za katero potem sledi večidel zeló na temnem več domov in shramb raznih vaščanov, ki so vse s slamo pokrite; na južni strani, 100 korakov daleč, stoji s škopo krita hiša Karla pl. Wurzbacha; komaj 20 korakov proti vshodu je pa lesena s slamo krita hiša Gregorja Javornika, in slednjič 60 korakov proti zapadu več lesenih in s škopo pokritih vaških domovanj in shramb. Na dalje, da je ob času požara od jugozapada proti vasi Rodici veter vlekel in da se je vsled tega Javornikova hiša nje vnemala, tako da se je le z velikim trudom prihitelih ljudi in s pomočjo ene gasilnice mogla pred vpepeljenjem ubraniti in tako daljno razširjanje pogubnega ognja ustaviti. — Nadalje se je pozvedelo, da je pri Jarneju Šimencu proti 8 uri zvečer nad hlevom na dilah goreti začelo in sicer

od znotraj v gornjem oglu, da je edina peč v koči 10 korakov od tega mesta oddaljena, in se v njej po izpovedbi domačih nje od 1/2 7 ure zvečer nij več kurilo, da torej nij misliti, da bi se bil ogenj po neskrbi pri netajni zatrosil; marveč da nij mogoče vnetja Šimenčeve kajže drugače razlagati, kakor da je bil na omenjenem mestu nad hlevom na dilah požar od hudodelne roke podkurjen. — In res je nje med gorjenjem splošna govorica v Rodici Jarneja Šimenca samega kot požigalca zaznamovala, in ljudstvo je bilo na-nj tako razsrjeno, da se je od vseh strani vpilo, Šimenc naj se v ogenj vrže, tako da je moral od pogorišča pobegniti in se tako preteči nevarnosti odtegniti. —

Začelo se je preiskavati in spravilo se je na dan, da je imenovano kajžo brez dvoma 17 letni fant Matevž Šimenc zapeljan po svojem očetu Jarneju Šimencu z hudobnim namenom zapalil. — Dokazano je namreč po preiskavi, da sta bila Jarnej Šimenc in Jakob Šimenc zaradi lastnine zgo-rele kajže v prepiru, ker je poslednji trdil, da je njegova, in da sta se po spričevanju Jakoba Šimenca in Jarneja Cedilnika obe stranki meseca maja lanskega leta pred županom v Jaršah tako poravnala, da je Jarnej Šimenc svojega nasprotnika, kot lastnika kajže št. 5 v Rodici priznal, in se zavezal, ker je sam še v njej stanoval, iz taiste do sv. Mihela 1874 izseliti se. — Dokazano je nadalje in Jarnej Šimenc tudi sam obstane, da je on kmalu potem, to je 24. julija 1873 omenjeno kajžo z vso obleko, perilom in lesom vred pri zavarovalnem društvu „Viktoriji“ za visoki znesek 600 gold. na svoje ime zavaroval, akoravno je bila po njegovi lastni izpovedbi kajža prej pri vzajemnem zavarovalnem društvu „Slaviji“ le za 200 gl. asekurirana. — Po spričevanju Reze Valpetič, Ferdinanda Valpetič in Gregorja Javornika je dokazano, da je Jarnej Šimenc nekaj dni pred ognjem vsa svoja boljša oblačila, perilo, posteljno opravo, pohišno in pa sobno, kakor tudi večji del svojega mizarjskega orodja od hiše spravil, da je tri dni pred celo 5 domačih zajcev, ki so bili pri hiši, sam ednesti dal, da se je skratko, kolikor je mogel, potrudil, vse svoje imetje zavarovati. — Po izpovedbi Reze Valpetič,

je bila sprednja ograja. Kakor okusno je bila prepeta in ozaljšana s slovenskimi barvami, vendar mora zmanjšati lepoto vsake prikazni na odru. Človeško telo je skupna celota. Pri petji, godbi, pri govoru sodelujejo ne le dotični organi, ampak vtis mnogo pomnožuje ali pa manjša vse umetelnikovo telo. Treba je tedaj, da poslušalci opazujejo in vidijo celega umetnika, ne pa le njegovo prsno podobo. Pa upajmo, da se bode temu drugikrat gotovo v okom prišlo.

Nastopila je krasna gospica s svojim bratom, kateri jo je spremljal pri igri na citrah, Igrala sta Umlaufovo „Rajsko veselje in uživanje“. Ko nežne ročice strunam izvabijo prve glasove, spominjali so me na ono prelepo pesnico:

Glas sladki slaven dala si, natura!
Da nam v srce tpeče melodije
Ljubezen, hrepenenje svoje lije,
Ko tiho v spanji diha plan in gora.

Dalje ko so njene izurjene roke prebirale strune, tem milejši so se glasile; le semtertje je nekoliko močnejše brenkanje ka-

zalo na bolj krepke čute umetelnice ter nam primerne izbujalo:

Ko beli dan pripelje mlada zora,
Veselo žvrgole se kviško vije
Škrjanec v sinje nebo, da se skrije
V daljavi neizmerne prostora.

Boris Miran.

O čudna moč, ki jo ročice izbujajo iz neživih strun! Nehote sem se spominjal Amfijona, iznajditelja tega godbinskega orodja. Ta glasoviti Amfijon, sin Zeusa in po njenej lepoti toliko občudovane Antiope znal je na citre tako lepo prijetno brenkati, da so se oživile in mu služile celo mrtve stvari. Grška pravi o njem in njegovi umetnosti, da je zidovje tebanško samo se sestavilo vsled lepih glasov izvabljenih iz njegovih strun. Rečena prilika naj dovoljno risa umetelnost in izurjenost, s katero je imenovana gospica s svojim bratom igrala na citrah. Neprestano ploskanje in živahni dobro-klici bili so jima znamenje priznanja in hvaležnosti čitalničnega občinstva in to nij tako dolgo prenehalo, dokler se nij čislana gospica z novim kosom sama poskusila na citrah.

Umeteljniško veselico je sklenila kantata „na Preširnovem domu“. Kaj bi tu hvalil? Premembo glasov, s katerimi so se zdaj posamezni pevci zdaj vsi vkup posebno odlikovali. Preotožne misli so me obdajale, srce se mi je topilo, ko se v samospetu oglasi slavček našega pevskega zbora. Pač res se je prvaku naših pesnikov, pač res se je Preširnu godilo, kakor popevajo besede drugega mojsterskega pesnika:

Pod hladno mirno tu gomilo
Počivaj trudno ti srce;
Saj dokler moglo, si nosilo
Človeštva vsega si gorje.

H koncu izrečem še enkrat splošno hvalo umetelnici in pevcem, ki so nam napravili tako vesel večer. Naj bi zlasti pevci tudi v bodoče tako složno delali, tako krepko napredovali in nas kmalu razveselili z drugimi pesmi. Skrbljivemu odboru pa naj bode dovršena veselica v podbujo, da s takim početjem le zamoremo malo po malem pridobiti — slovanski Trst.

V Trstu 25. marca 1874.

Ferd. Valpetič, je pustil svojo kravo, katera je bila sicer vedno v hlevu pri jaslih privezana, uže dva dni odvezano v hlevu. Ravno tako je pustil po izreku istih 2 priči proti svoji navadi krompir skoz tri tedne pred hišo ležati, kar se je vsakemu čudno zdelo. Tudi svoj ročen voziček je pustil zvečer pred ognjem zunaj na prostem, čeravno ga je navadno pod streho spravljaj, česar pa omenjeni večer, če ravno ga je Fer. Valpetič na to opomnil, nij hotel storiti.

Glede na to, da stoji okolo pogorišča zelo na gostem več s škupo kritih poslopj in shramb, glede na to, da je ob času požara veter od jugozapada vlek, posebej z ozirom na okolnost, da se je najbližnja hiša uže unemala, in končno na to, da je gostinjama Rezi Valpetič in Mariji Šimenec vse premakljivo blago zgorelo, — je čitno, da je bilo s tem požarom tudi ptuje blago v največji nevarnosti pred ognjem, — da ustanovi toraj to dejanje Jarneja in Matevža Šimenca hudodelstva požiga po §§. 166, 167 e. in 169 k. z. kaznjivo po §. 167 e. k. z. katerega sta omenjena dva iz navedenih osumb silno sumljiva in to tembolje, ker oba trdovratno tajita, da bi bil Matevž Šimenec ravno pred ognjem iz hiše šel in Matevž Šimenec tudi taji, da bi bil pred hlevom oženj opazoval, če ravno se te okolnosti po pričah Rezi Valpetič, Ferd. Valpetič, Marija Šimenec in Jera Javornik dokazane.

(Da je prih.)

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalescière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodcu, v živcih, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehru in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenju, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod,

Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduše trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalescière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalescière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Mohač, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznano „Revalescière“ užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo pripočel. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funtno škatlico za mojega prijatelja pod mojim Vam že znanim napisom po poštnem podvzetju.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Ulllein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V piebastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

26. marca.

Evropa: Huchler z Dunaja. — Dolžan iz Reke.

Pri Slonu: Weber iz Zalegaloga. — Schönlein z Dunaja. — Krajner iz Postojne.

Pri Mallči: Jugovec iz Kranja. — Urbančič iz Preddvora. — Sink iz Zagorja. — Freund, potnik, Fuchs, potnik z Dunaja. — Blum, Blauman, potnik iz Švice. — Zlocha, trgovec iz Odenburga.

Pri Zamorel: Schmidhofer iz Gleichenberga.

Dunajska borza 27. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 glid.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	60	"
1860 drž. posojilo	102	75	"
Akcije narodne banke	961	—	"
Kreditne akcije	213	—	"
London	111	65	"
Napol.	8	92	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	106	40	"

Odprtje kupčije.

Jemljeva si čast, p. n. občinstvu naznanjati, da sva sedanjo prodajalnico, ki je imela firmo

„črevljarska asocijacija“

na svoj lastni račun prevzela.

Zahvaljeva se dostojno za dosedanje zaupanje, priporočava se, da se nama tudi za naprej obrabi naklonenost, in se bodeva vedno trudila, da se solidnim delom in urno postrežbo častitim naročnikom popolnem vstreževa. Spoštovanjem dosedanje vodstvo kupčije

(79)

B. Schitnik & Kunst.

Več sto parov narejenih črevljev je zmeraj na prodaj.

(63—5)

Največja dozda v Ljubljani bivša zbirka vseh obstoječih sistemov

šivalnih mašin

domačega in tujega dela,

ki so bili obdarovani na dunajski svetovni razstavi z najvišjimi odlikovanji, po jako nizkih cenah z realno garancijo edino le pri podpisanim.

Tam se dobiva tudi najboljša svila za mašino, preja, šivanke in skoraj vsi k mašini spadajoči aparati v večji kvantite prav po ceni.

Franc Detter,

v Ljubljani, judovska ulica.

Pravi Wilhelmov

antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi. (Čisti krv zoper protin in revmatizem) (73—2) je kot

spomladno zdravljenje

edino gotovo zdravilno, krv čisteče sredstvo,

ker je od prvih medicinskih avtoritet Evrope

z najboljšim uspehom upotrebljavano bilo. Ta čaj čisti celi organizem; preišče, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupa in odvrne iz njega po notranjem upotrebljanju vse nečiste za bolezan nabrane reči; tudi je učinek gotovo vtrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih, trdovratnih boleznij, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spušajev pri spolnih boleznih in po koži, mozolov po telesu ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden uspeh je imel ta čaj pri zagnjetenji jeter in vranice, enako pri žili žilati, silnem bolenju po čutnicah, kitah in udih, potem pri tisanju v želodcu, vetrovih, zaporu, scavnih nadlogah, močenju, moškem oslabljenju, toku pri ženah itd.

Bolezni, kakor bramorji, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladilno sredstvo, ki razstopi in žene scavnice. Čeli kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se terjane zastoj dopošiljajo, spričujejo resničnost zgorej uvajenih razlogov.

V dokaz rečenega navedemo tukaj vrsto priznavalnih pisem:

Gospodu Franc Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen!

Zagorje, 5. aprila 1873.

Uljudno Vas prosim, pošljite mi še dva zavitka mi uže enkrat poslanega pravega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega krvčistilnega čaja po poštnem povzetju kakor hitro mogoče in Vam moram za sedaj najtoplejšo hvalo izreči, ker je uže prvi zavitek moje gospé, katera trpi uže dolga leta na revmatizmu in zamašenju, precej pomagala, in jo bode kakor upam popolnem ozdravil, ko sem uže vsa mogoča sredstva upotrebljeval in od nobenega tako ugodnega nasledka izkusil.

Podpišem se udani

Ernest Zeynard, rudniški uradnik.

Gospodu Franc Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen!

Neutra, 23. aprila 1873.

Uže več let sem trpel na najhujše bolezni na revmi, tako da sem imel rane na nogah, iz katerih je precej gnoja izteklo. Prisrčna hvala za pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični krvčisteči čaj, katerega mi je Vaše blagorodje novembra 1872 poslalo, tista dva zavitka čaja sta mi utešila moje bolečine in me popolnem ozdravila, kar po drugih sredstvih nij bilo mogoče, za kar še enkrat pošiljam svojo najsrčnejšo zahvalo, tudi sem ta pravi Wilhelmovi antiartritični antirevmatični krvčisteči čaj več bolnim priporočila, kot najzdravilnejši čaj. Vaša vedno hvaležna Alojzija Döller.

Gospodu Fr. Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen!

Bukreš, 21. maja 1873.

S pravim Wilhelmovim antiartritičnim antirevmatičnim krvčistečim čajem sem dosegel ugoden nasledek pri gospej grofinji Paracim, katera je v bližnji dotiki z našim dvorom in jako priljubljena.

Ta dama, katera je poprej na revmatičnih napadih v nogi močno trpela, je od tedaj, ko rabi ta čaj, od njih veliko redkejše nadlegovana in so tudi le prav slabi. Ker ta dama na moje nasvetovanje vina ne uživa, upam, jo pri nadaljevanem rabljenju tega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega krvčistečega čaja, njenega trpljenja celo oprostiti. O dobrem učinu prepričan, bodem sedaj ta Wilhelmov čaj povsod priporočal. Dr. Van Kloger.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časnih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnik pripravljeno, s podakom v različnih jezicah 1 glid., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Mariboru pri Alois Quandestu; v Celji Baumbachovi lekarni, Kauscherjevi lekarni, pri Karl Krisperju; v Lenci na Staj. pri L. Müllerju, lek.; v Mozirji pri Tribuču; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lek.; v Slov. Gradcu pri J. Kalligaritschu, lek.; v Ljubljani P. Lassnik.